

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากวิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ.2540 ได้ส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนของสังคม โดยสาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งเกิดจากการบริหารจัดการในระดับชาติ และระดับองค์กรทั้งในภาครัฐและเอกชนที่มีความบกพร่องและขาดประสิทธิภาพรวมถึงการกระทำผิดทุจริตและขาดจริยธรรม ประกอบกับในปัจจุบันที่สถานการณ์ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและการบริหารงานของราชการมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก และเป็นไปอย่างรวดเร็ว แต่โครงสร้างการบริหารจัดการภาครัฐยังขาดความยืดหยุ่นและข้าราชการยังไม่สามารถปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ วัฒนธรรม ค่านิยม และวิธีการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลให้เกิดปัญหาทั้งในระดับโครงสร้าง ระดับนโยบาย และระดับการปฏิบัติการ (สำนักงาน ก.พ.ร., 2552, หน้า 1) สังคมไทยซึ่งกำลังประสบกับวิกฤตด้านคุณธรรมจริยธรรม จากปัญหาการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงในแวดวงการเมือง ข้าราชการทุกระดับ ตลอดจนปัญหาเจ้าพนักงานลูก่ออำนาจ ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาที่น่ากลัวเป็นอย่างยิ่ง เปรียบได้กับเนื้อร้ายที่คอยเกาะกินและเป็นพิษแก่ร่างกาย จนยากที่กฎหมายของบ้านเมืองจะแก้ไขได้ทัน การแก้ไขปัญหาโดยอาศัยมาตรการทางกฎหมาย จึงต้องทำควบคู่ไปกับการปลูกจิตสำนึกด้านจริยธรรมให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐรู้สึกละอายต่อการทำชั่ว และมีจิตสำนึกที่ต้องรับผิดชอบต่อสาธารณะหรือต่อสังคม (ปราโมทย์ โชติมงคล, 2553) หากมิได้ยึดหลักปรัชญาและแนวทางในการกำกับดูแลกิจการที่ดีก็ย่อมจะเกิดปัญหาในการบริหารจัดการทั้งในด้านของการขาดประสิทธิภาพขาดความเหมาะสมหรือแม้แต่ขาดความถูกต้องในการดำเนินงานซึ่งเมื่อเกิดอย่างกว้างขวางก็ส่งผลกระทบต่อภายในองค์กรเองแต่ยังแพร่ขยายออกสู่ภายนอกด้วย สาเหตุเนื่องจากการที่ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนประสบกับภาวะวิกฤติทางด้านการบริหารจัดการที่มีได้ยึดหลักธรรมาภิบาล หากคำนึงถึงแต่ประโยชน์ของตนและพวกพ้องปล่อยให้มีการทุจริตคอร์รัปชันระบาดออกไปอย่างกว้างขวาง วิกฤตดังกล่าวสร้างความตระหนักถึงปัญหาการขาด “Good Governance” ที่เด่นชัดขึ้น ซึ่งภาครัฐนิยมใช้คำว่า “ธรรมาภิบาล” หรือ “การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี” ในส่วนองค์กรภาคเอกชนนิยมใช้คำว่า “บรรษัทภิบาล” หรือ “การกำกับดูแลกิจการ” อันเป็นหลักการจำเป็นขั้นพื้นฐานสำหรับการป้องกันในระยะยาวไม่ให้เกิดปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจและสังคมขึ้นอีก และเป็นปรัชญาหรือกรอบแนวคิด

สำคัญในการบริหารจัดการสมัยใหม่ เพราะปัจจุบันหน่วยงานไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชน มีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการสร้างสรรค์และส่งเสริมองค์กรให้มีศักยภาพ ประสิทธิภาพ และลดความเสี่ยงต่อการบริหารจัดการที่ผิดพลาดจนเกิดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันขึ้น โดยเฉพาะการส่งเสริมให้พนักงานทำงานอย่างซื่อสัตย์สุจริตและขยันหมั่นเพียร ช่วยให้ผลประกอบการขององค์กรเจริญเติบโต นอกจากนี้ ยังทำให้อุทิศตนนอกที่เกี่ยวของเกิดความศรัทธาและเชื่อมั่นในองค์กร อันเป็นผลให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่การเป็นองค์กรที่โปร่งใส ลดความเสี่ยงต่อการทุจริตในองค์กร และสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ตลอดจนส่งผลดีต่อภาพลักษณ์และความเจริญก้าวหน้าของประเทศเป็นลำดับ องค์กรที่มีปรัชญาการบริหารจัดการ ที่ดี มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาช่วยกำกับทิศทางการบริหารจัดการเพื่อเอื้อให้องค์กรสามารถประกอบกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น อันจะช่วยให้องค์กรมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ของประเทศ และของโลก โดยเฉพาะมีการพัฒนาและเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน (ภักดี โปธิศิริ, 2558)

รัฐบาลโดยสำนักนายกรัฐมนตรีจึงได้ประกาศระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 มีผลบังคับใช้กับหน่วยงานของรัฐ ตั้งแต่วันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ.2542 ซึ่งจัดเป็นการวางรากฐานในการบริหารราชการแนวใหม่ โดยหลักธรรมาภิบาลมีองค์ประกอบ 6 หลัก ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม (Rule of Law) 2) หลักคุณธรรม (Morality) 3) หลักความโปร่งใส (Transparency) 4) หลักการมีส่วนร่วม (Public Participation) 5) หลักความรับผิดชอบ (Accountability) และ 6) หลักความคุ้มค่า (Cost Effectiveness) ในปี พ.ศ.2546 มีพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 กำหนดให้การบริหารราชการและการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยมีเป้าหมายเพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เกินความจำเป็น ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ รวมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอปัจจุบันนี้ ธรรมาภิบาลเป็นหลักการหนึ่งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 มาตรา 78 บัญญัติให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน และต่อมาในปี พ.ศ.2554 ได้มีการปรับปรุงหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีใหม่ให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น สะดวกต่อการจดจำและการนำไปปฏิบัติรวมทั้งมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพบริบทของประเทศไทย พร้อมทั้งเพิ่มเติมในเรื่องการสร้างจิตสำนึกค่านิยมและจริยธรรม อันเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 มาตรา 279 ซึ่งได้กำหนดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม

สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมเรียกว่า “หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Framework)” ประกอบด้วย 4 หลักการสำคัญ และ 10 หลักการย่อย ได้แก่ 1) การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ได้แก่ 1.1) หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) 1.2) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) 1.3) หลักการตอบสนอง (Responsiveness) 2) ค่านิยมประชาธิปไตย (Democratic Value) ได้แก่ 2.1) หลักความพร้อมรับผิดชอบ (Accountability) 2.2) หลักเปิดเผยโปร่งใส (Transparency) 2.3) หลักนิติธรรม (Rule of Law) 2.4) หลักความเสมอภาค (Equity) 3) ประชาธิปไตย (Participatory State) ได้แก่ 3.1) หลักการมีส่วนร่วม/การมุ่งเน้นฉันทามติ (Participation/Consensus Oriented) 3.2) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) และ 4) ความรับผิดชอบทางการบริหาร (Administrative Responsibility) ได้แก่ 4.1) หลักคุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethics) (สำนักงาน ก.พ.ร., 2555, หน้า 21-22)

การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยในฐานะรัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรมมีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศ ในการหารายได้ให้กับภาครัฐแล้ว ยังต้องให้บริการอันเป็นธรรมแก่ประชาชน ด้วยความโปร่งใสและความรับผิดชอบต่อสังคม จึงมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับการกำกับดูแลองค์กรสู่มาตรฐานสากล ให้มีการบริหารจัดการที่คำนึงถึงประสิทธิภาพ ความโปร่งใสและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อให้เป็นองค์กรแห่งธรรมาภิบาลเป็นที่ยอมรับอย่างยั่งยืน ต่อมา สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ตระหนักถึงผลกระทบปัญหาดังกล่าว จึงได้พัฒนาเครื่องมือการวัดระดับความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ ระบบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยในปีงบประมาณ 2562 มีผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานภาครัฐ คะแนนเฉลี่ยรวม 88.57 ลำดับที่ 31 หน่วยงาน โดยมีคะแนนประเมินลดลงจากปีงบประมาณ 2561 คะแนนเฉลี่ยรวม 90.54 ลำดับที่ 20 จากรัฐวิสาหกิจทั้งสิ้น 53 (สำนักประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส, 2562)

ด้วยเหตุผลและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ทั้งนี้เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นกรอบในการพัฒนาและยกระดับในการบริหารจัดการองค์กรให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลต่อไป

คำถามการศึกษา

การศึกษาวิจัย เรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย” ก่อให้เกิดข้อคำถามการศึกษา ดังนี้

1. ระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จำแนกตามหลักธรรมาภิบาล 10 หลัก ได้แก่ 1) หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) 2) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) 3) หลักการตอบสนอง (Responsiveness) 4) หลักความพร้อมรับผิด (Accountability) 5) หลักเปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) 6) หลักนิติธรรม (Rule of Law) 7) หลักความเสมอภาค (Equity) 8) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) 9) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) และ 10) หลักคุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethics) อยู่ในระดับใด

2. การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสขององค์กร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน สายงานที่สังกัด และประสบการณ์ทำงาน มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

3. มีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษาวิจัย เรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาและยกระดับในการบริหารจัดการองค์กรให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลต่อไป

สมมติฐานการศึกษา

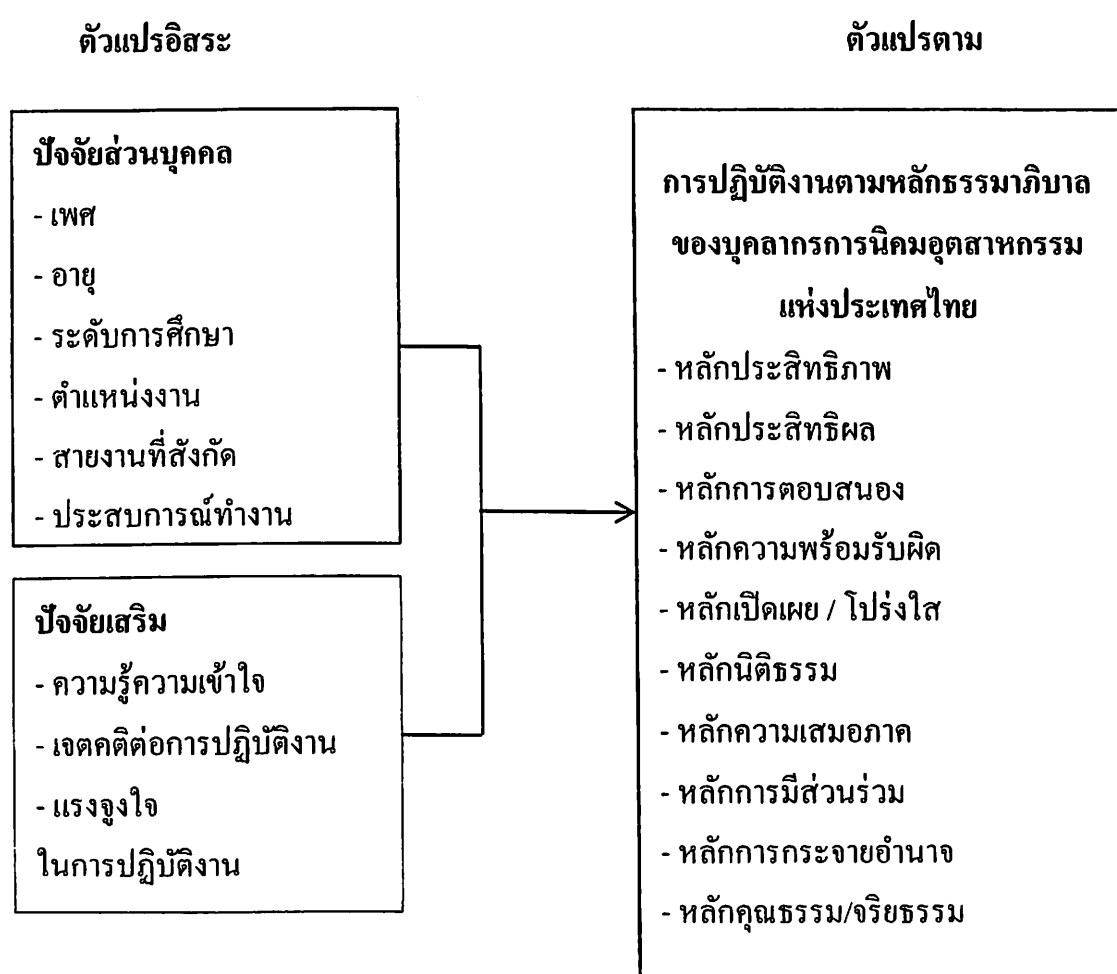
ผู้ศึกษาได้ทำการทบทวนวรรณกรรม ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียด รอบคอบ จึงตั้งสมมติฐานในการศึกษา ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน สายงานที่สังกัด และประสบการณ์ทำงาน ที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน

2. ปัจจัยเสริม ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ เจตคติต่อการปฏิบัติงาน และแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

กรอบแนวคิดในการศึกษา

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ของบุคลากรการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

ภาพประกอบที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

ขอบเขตของการศึกษา

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสขององค์กร ของบุคลากรการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยครั้งนี้ ผู้ศึกษาจำแนกขอบเขตของการศึกษาได้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ มีขอบเขตด้านเนื้อหาโดยมุ่งเน้นการศึกษา ระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล และศึกษาข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสขององค์กร กรณีศึกษาการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ ประชากรที่ทำการศึกษาคือ ผู้บริหารและบุคลากรของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย แบ่งตามการปฏิบัติงานที่สำนักงานใหญ่ 330 คน และปฏิบัติงานที่สำนักงานนิคมอุตสาหกรรม จำนวน 233 คน รวม 563 คน (หาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโรยามานะ (Taro Yamane) (Taro Yamane, 1974) ได้กลุ่มตัวอย่าง 250 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย

3.1.1.1 เพศ

3.1.1.2 อายุ

3.1.1.3 ระดับการศึกษา

3.1.1.4 ตำแหน่งงาน

3.1.1.5 สายงานที่สังกัด

3.1.1.6 ประสบการณ์ทำงาน

3.1.2 ปัจจัยเสริม ประกอบด้วย

3.1.2.1 ความรู้ความเข้าใจ

3.1.2.2 เจตคติต่อการปฏิบัติงาน

3.1.2.3 แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย

3.2.1 หลักประสิทธิภาพ

3.2.2 หลักประสิทธิผล

3.2.3 หลักการตอบสนอง

3.2.4 หลักความพร้อมรับผิด

3.2.5 หลักเปิดเผย/โปร่งใส

3.2.6 หลักนิติธรรม

3.2.7 หลักความเสมอภาค

3.2.8 หลักการมีส่วนร่วม

3.2.9 หลักการกระจายอำนาจ

3.2.10 หลักคุณธรรม/จริยธรรม

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2563- มีนาคม 2563

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบระดับความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในแต่ละด้าน รวมถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
2. ได้แนวทางในการพัฒนาและยกระดับในการบริหารจัดการองค์กร อันนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิผลการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลอย่างเหมาะสม
3. สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลให้กับองค์กรอื่น ๆ ต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

หลักธรรมาภิบาล 10 หลัก หมายถึง 1) หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) 2) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) 3) หลักการตอบสนอง (Responsiveness) 4) หลักความพร้อมรับผิดชอบ (Accountability) 5) หลักความโปร่งใส (Transparency) 6) หลักนิติธรรม (Rule of Law) 7) หลักความเสมอภาค (Equity) 8) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) 9) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) 10) หลักคุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethics)

หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การบริหารงานตามแนวทางการกำกับดูแลที่ดีที่มีการออกแบบกระบวนการปฏิบัติงาน โดยการใช้เทคนิคและเครื่องมือการบริหารจัดการที่เหมาะสมให้องค์กรสามารถ ใช้ทรัพยากรทั้งด้านต้นทุน แรงงานและระยะเวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการ ปฏิบัติงานตามภารกิจ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง การปฏิบัติงานที่บรรลุ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของแผนงานตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ รวมถึงสามารถเทียบเคียงกับส่วน

หน่วยงานที่มีภารกิจคล้ายคลึงกัน และมีผลการปฏิบัติงานในระดับชั้นนำของประเทศเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน โดยการปฏิบัติงานจะต้องมีทิศทางยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน มีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐาน รวมถึงมีการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

หลักการตอบสนอง (Responsiveness) หมายถึง การให้บริการที่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด และสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองตามความคาดหวังความต้องการของ ประชาชน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลายและมีความแตกต่าง

หลักความพร้อมรับผิด (Accountability) หมายถึง การแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ และผลงานต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยความรับผิดชอบนั้นควรอยู่ในระดับที่สนองต่อความคาดหวังของสาธารณะ รวมทั้งการแสดงถึงความสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะ

หลักเปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) หมายถึง กระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา ชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัยและสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอันไม่ต้องห้ามตามกฎหมายได้อย่างเสรี โดยประชาชนสามารถรู้ทุกขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่างๆ และสามารถตรวจสอบได้

หลักนิติธรรม (Rule of Law) หมายถึง การใช้อำนาจของกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ในการ บริหารราชการด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

หลักความเสมอภาค (Equity) หมายถึง การได้รับการปฏิบัติและได้รับบริการอย่างเท่าเทียมกัน โดย ไม่มีการแบ่งแยกด้านชาย/หญิง ถิ่น กำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกาย หรือ สุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา การฝึกอบรมและอื่น ๆ

หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง กระบวนการที่พนักงาน ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่ สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมการแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนา ในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา

หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง การถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจ ทรัพยากร และภารกิจ จากส่วนราชการ ส่วนกลางให้แก่หน่วยการปกครองอื่น (ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น) และภาค ประชาชนดำเนินการแทน โดยมีอิสระตามสมควร รวมถึงการมอบอำนาจและ

ความรับผิดชอบในการตัดสินใจและ การดำเนินการให้แก่บุคลากร โดยมุ่งเน้นการสร้าง ความพึงพอใจในการให้บริการต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การปรับปรุงกระบวนการและเพิ่มผลผลิตภาพเพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ

หลักคุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethics) หมายถึง การเสริมสร้างจริยธรรมและ พัฒนาระบบราชการให้ยึดหลักธรรมาภิบาล มีจิตสำนึกและตระหนักต่อความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปอย่างมีศีลธรรมคุณธรรมและตรงตามความคาดหวังของสังคม บุคลากรมีความก้าวหน้าในหน้าที่การงานตามความรู้ความสามารถ รวมทั้งยึดมั่นในค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมของหน้าที่ของรัฐ ประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของพนักงาน และผู้บังคับบัญชาใช้ระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคล

ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง การรับรู้ข้อเท็จจริง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักคุณธรรมและจริยธรรม ความโปร่งใส ความพร้อมรับผิด คุณธรรมการให้บริการ ตามประมวลจริยธรรมและหลักจรรยาวิชาชีพขององค์การ รวมถึงระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

เจตคติต่อการปฏิบัติงาน หมายถึง ความคิดเห็น ทศนคติต่อการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ โปร่งใส รับผิดชอบในหน้าที่ ประพฤติตนและยึดมั่นในหลักจริยธรรม จรรยาบรรณตามวัฒนธรรมขององค์การ คำนึงถึงประโยชน์ของประเทศเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง

แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง แรงผลักดันโดยความต้องการเพื่อตอบสนองสิ่งเร้า โดยทุ่มเทเวลาและพลังงาน เพื่อให้ได้รับการยกย่องจากผู้อื่น ทางด้านที่ส่งเสริมเกียรติยศ ชื่อเสียงความสำเร็จที่ดีงาม การปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้ ตลอดจนการปฏิบัติงานที่ยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพ